

УДК: 636.083:006.83:636.47

ВПЛИВ СТРЕС-ФАКТОРІВ НА ПРОДУКТИВНІ ЯКОСТІ СВИНЕЙ ВЕЛИКОЇ БІЛОЇ ПОРОДИ

І.О.БАЛАБАНОВА – к.с.-г.н., доцент,

О.М.СОКОЛЕНКО – студентка, Херсонський ДАУ

Сучасні тенденції розвитку свинарства спрямовані на подальшу концентрацію виробництва. Інтенсивній селекції порід та підвищенню м'ясності туш сприяє, як показала практика, виникнення ряду негативних явищ. До найбільш розповсюджених відносяться послаблення природної резистентності і стресовий синдром, який призводить до збільшення відходу поросят і різкого погіршення якості свинини.

Засновником теорії стресу є вчений Г.Сельє, який у 1939 р. висунув свою концепцію про стрес та загальний адаптаційний синдром. Стрес-це стан організму, що виникає у відповідь на дію не специфічного фактора навколишнього середовища. Стрес-факторами можуть бути високі або низькі температури, спрага, голод, надмірне мускульне навантаження, шуми, транспортування.

Стрес є природною біологічною реакцією організму на вплив подразника навколишнього середовища, і його відсутність при підвищенні фізіологічного фону подразників призводила б організм до загибелі [1].

Стрес-фактори травматичного характеру супроводжують ріст та розвиток поросят протягом першого місяця життя. Дослідження свідчать, що у поросят виникає велика кількість виразкових уражень шлунка, гастрити, застійна гіперемія печінки, а також прободні виразки. У перші 5-7 днів життя поросят стресори менш загрожують їхньому життю, ніж через тиждень або два.

За тривалого транспортування та несприятливих умов передзабійного утримання свиней на м'ясокомбінатах свинину з гіршими якісними показниками одержують при забої надто рухливих тварин, так як вони витрачають енергію та виснажують запас глікогену у м'язах і печінці.

Характерними ознаками стресового синдрому свиней являється порушення процесу дихання і виділення піни, віддишка з підвищеним серцевим ритмом, тремтіння хвоста, ректальна температура підвищується до 42°C і вище. У свиней великої білої породи спостерігаються зміни її пігментації, коли окремі ділянки то блідіють, то червоніють. Стресстійкі свинки мають підвищену збудженість, слабкість кінцівок, погану терморегуляцію, понижену плодючість.

М'ясо тварин, які підлягли стресу, стає недоброякісним, блідим, м'яким, ексудативним, таке м'ясо, за дослідженнями Кауфмана (1977), втрачає в масі при термічній обробці до 7%, у той час як в нормальних тушах втрати не перевищують 3.5%.

Все це підкреслює складність проблеми стресів у свинарстві. Так, якщо враховувати, що на тварин з моменту народження в умовах промислових технологій діє цілий комплекс стрес-факторів: відлучення від маток, перегруповання, кастрація кнурців, вакцинація, транспортування, а також селекція на високу продуктивність. Ці фактори викликають так звану фізичну бездіяльність, яка веде до низької аеробної гліколітичної здатності.

Широке розповсюдження одержав розроблений в США метод перевірки порослят у віці 5-12 тижнів на позитивну реакцію до стресу за допомогою наркотичного газу – галотану, при цьому стресстійкі свині засинають, а стресчутливі реагують ознаками стресового синдрому. Також були проведені дослідження Пелихом В.Г. на виявлення стресчутливих свиноматок методом ДНК – тестування.

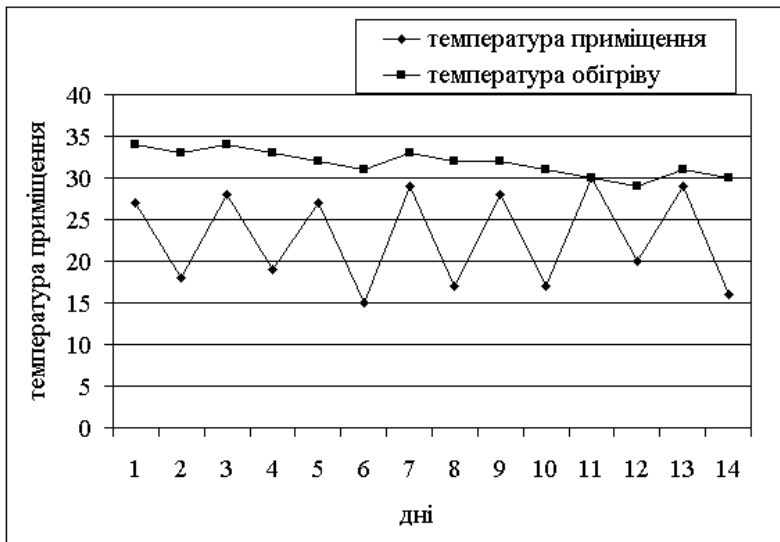

Рисунок 1. Графік мінливості температур приміщення

Стрес-синдром значно впливає на продуктивність якості. Так, дослідженнями встановлено, що стресстійкі свиноматки перевищують стресчутливих за багатоплідністю на – 9%, живою масою гнізда при народженні – на 10%, молочності на – 12%, масою гнізда

в 60 днів-на 8%. Збереженість поросят, одержаних від стресчутливих маток в 2-місячному віці, на 7% нижча порівняно з стресстійкими. Стресчутливі свинки за різних варіантів парування гірше запліднювались, ніж стресстійкі. Аналогічна закономірність спостерігалась і в оцінці відгодівельних якостей тварин [2].

У наших дослідях було встановлено залежність температури тіла від живої маси поросят української великої білої породи (УВБ). Так, у поросят великої білої породи з живою масою при народженні 1кг нормальна температура тіла стабілізувалась через добу після народження, а у поросят естонської великої білої (ЕВБ) породи, які були за живою масою 1,5 кг і більше, нормальна температура тіла встановилась через 1,5-2 години (рисунк 1., 2.).

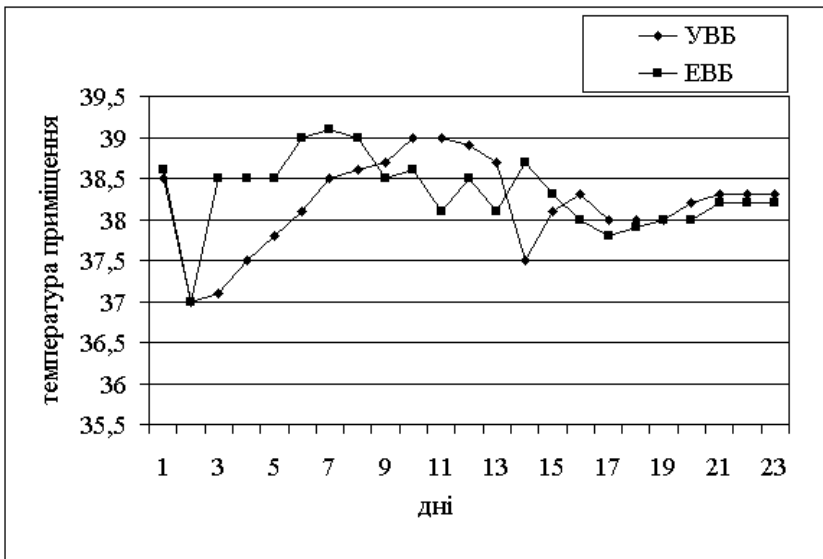

Рисунок 2. Графік температур поросят молочної породи

У порівнянні з основним стадом племінне поголів'я менше реагувало на стрес-фактор "температура". У 70% племінного поголів'я до 2-х днів встановилась нормальна температура тіла. Щодо основного стада, то у 75% поголів'я температура встановилась лише через 7 днів, тобто ці дні вони перебували в стресовому стані, і це позначилось на середньодобових приростах, а в подальшому на рості й розвитку.

Ряд вчених розробили прийоми, за допомогою яких можна

уникнути стрес-факторів. Наприклад, за допомогою транквілізатора амілазин, який знімає нервову напругу, боязнь, страх, агресивність, але дія його більш перспективна за одночасного використання глюкози, вітамінів А, Д, Є та антибіотиків тетрацикліну, стрептоміцину. Також одним із профілактичних підприємств є цілеспрямована селекція на відбір стресстійких свиноматок.

Передові господарства уникають таких проблем за поступового відлучення поросят від свиноматки, а також утримання свиней на глибокій підстилці, що також дає можливість уникнути стрес-фактора видалення гною, цілодобова годівля дає можливість уникнути такого стрес-фактора, як шум.

Отже, стрес значно впливає на продуктивні якості свиней, тому слід більше приділяти уваги цьому фактору.

Література:

1. Свинарство і технологія виробництва свинини / Герасимов В.І., Рибалко В.П., Цицюрский Л.М. та ін.-К.:Урожай, 1996.-346с.
2. Никитченко И.Н. Гетерозис в свинарстве.-Л.: Агропромииздат, 1987.-С.-138-150.

УДК 636.5.082.2.

ЗВ'ЯЗОК ІНТЕР'ЄРНИХ ОЗНАК ГУСЕЙ З ПОКАЗНИКАМИ ПРОДУКТИВНОСТІ ТА МІРНИМИ ОЗНАКАМИ

**В.Г.КРАСНОЩОК – пошукувач,
Л.П.ВОГНІВЕНКО – к.с.-г.н., доцент, Херсонський ДАУ**

Основною метою вивчення інтер'єрних ознак сільськогосподарської худоби і птиці є встановлення залежностей між фізіолого-біохімічними показниками і продуктивними якостями. Виявлення високих достовірних залежностей дає можливість раннього прогнозування рівня майбутньої продуктивності птиці, що має важливе значення для оптимізації програм селекції. Це дозволить суттєво скоротити генераційний інтервал (час зміни поколінь) та неодмінно сприятиме підвищенню ефективності селекції (1).

При виявленні надійних показників ранньої оцінки племінної цінності особин з'явиться можливість залишати для подальшого вирощування і використання найбільш цінні генотипи. Таким чином, з'являється можливість значно зменшити обсяги масивів і термінів випробовувань, що дозволить суттєво заощадити витрати